

Корабель

Андреас Брандгорст

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Ольга Котенко

© Видавництво «Лобстер». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Буря

Важкі хмари нависали над сірим розбурханим океаном. Гнані вітром хвилі здіймалися все вище, ніби змагалися одна з одною, вдарилися об урвище й розліталися об твердий камінь. Пориви вітру підхоплювали бризки й кидали їх на тридцять метрів угору, туди, де стояв Адам. Мобілізатор підтримував його кволе тіло й огортав, наче екзоскелет. Він не став вмикати щит, тож ніщо не захищало його від вітру й дощу.

— А, ось ти де, Адаме, — озвався голос за спиною. Він не був гучним, та без зусиль перекрив гуркіт прибою. — Я шукав тебе.

— Навіщо мене шукати, якщо ви завжди точно знаєте, де я?

За допомогою мобілізатора Адам повернув голову. Біля капсули, що доправила його сюди, стояв чоловік. З моменту їхньої останньої зустрічі минуло лише кілька днів, але він виглядав геть інакше. Таке часто траплялося з аватарами. Попри все він одразу впізнав його: Бартолом'ю — наставник і посередник, який спокійно й мудро супроводжував його всі ці роки. Аватар прибув у БФТ Кластера — багатофункціональному транспорті, сріблястому, як і його волосся. БФТ нагадував комаху, готову до стрибка, що завмерла біля капсули Адама.

За ним простягалася рівнина, яка колись, ще до Великої Повені, про яку Бартолом'ю розповідав йому кілька тижнів тому, а може, й років — Адам уже не пам'ятав, — була частиною високого плато. На вітрі між деревами на мить з'явилося щось несподіване: постать у кремовому одязі. Адам здивовано примружився, вдивився пильніше... Але побачив між деревами самі надвечірні тіні, що ставали дедалі густішими.

Бартолом'ю підійшов ближче.

— Чому ти носиш сам мобілізатор, без фактотума?

— Я хотів відчути море, — відповів Адам, ще раз глянувши вдалину. — Хотів бачити його, чути й відчувати.

— Тут холодно й мокро, а ти вже не молодий, — зауважив Бартолом'ю. — Ти можеш занедужати.

— Але ви мене вилікуєте. Це ж не вперше.

— І наші можливості мають межі, Адаме. Ти не такий, як інші люди. Ти — старий.

Бридке слово — старий. Адам викривив уста в подобу усмішки й відчув, як краплі дощу б'ють йому в лице.

— Інші набагато старші за мене, дехто навіть старший за тебе.

У ньому раптом прокинулася цікавість:

— Скажи, Барте, скільки тобі років?

— Тисяча, — відповів Бартолом'ю. Тепер він стояв поруч з Адамом, на краю урвища. — Я бачив, як перша космічна станція вирушила до зірок.

— От бачиш. Дехто з безсмертних набагато древніший. Дехто походить ще з часів Великої Повені, коли на Землі все було затоплено. Коли це було?

— Майже шість тисяч років тому.

За допомогою мобілізатора Адам підніс руку, змахнув дощ з очей і знову глянув на море. У далині спалахнула блискавка, сліпуча й прекрасна. У її світлі морем котилися сотні, тисячі хвиль. Він порівнював їх із думками, що котилися крізь його свідомість, хвилі духовного океану. Більшість стрімко проскакувала крізь його виснажений роками мозок. Інколи він намагався затримати їх, але вони вислизали, наче вода крізь пальці, що прагнули її втримати. Його трохи дивувало, з якою ясністю він тепер про це розмірковував. Може, це все було через море, вітер і дощ, подумав він. Може, саме вони розвіяли туман у його голові.

— Чому я не можу бути, як інші? — спитав він. — Чому мусив постаріти? Чому мушу зрештою померти?

— Ми говорили про це багато разів, Адаме. Я вже пояснював тобі.

Чи точно пояснював? У пам'яті Адама за стільки років чорніло немало провалів. А от Бартолом'ю ніколи нічого не забував. Пам'ятав усе — кожну найменшу дрібничку свого тисячолітнього життя. Чоловік зі срібною шкірою, коротким волоссям, великими сірими очима й довгим, виразним носом стояв перед Адамом. Не людина — аватар, фактотум розумних машин Кластера, що простягався тут, під ногами Адама, під урвищем і розбурханим морем. Дощ котився з нього краплями, але його це, схоже, узагалі не хвилювало.

— Для деяких людей лікування безсиле, — нагадав Бартолом'ю.
— Мені шкода. Ми працюємо над цим.

Раптом настала мить ясності.

— Уже шість тисяч років працюєте?

— Проблема складна навіть для нас. Омега-фактор опирається нашим спробам зробити всіх людей безсмертними. Ми ще не знайшли способу обійти його. Така аномалія проявляється лише в одного з тисячі новонароджених. Ми проти цього поки що безсилі, — наголосив Бартолом'ю.

— Я — один із тисячі, — промовив Адам, вдивляючись у море.

— Так.

— Я важливий?

— Ти дуже важливий, Адаме. Саме тому я тут. У нас є завдання для тебе. Нова місія.

Пориви вітру були такі потужні, що підняли гребінь велетенської хвилі аж до краю скелі. Вона так сильно вдарила Адама, що навіть мобілізатору було важко втримати його на ногах. Він відчув смак солі й подумав, яка ж сила криється у вітрі й воді. Те, що він відчуває тут, угорі — лише крихта. Якими ж могутніми вони мають бути внизу, адже кожна хвиля несе в собі силу цілого

океану й бурі, яка їх і створює.

— Але ж моя остання місія завершилася лише два дні тому, — обурився він.

Вітер підхопив його слова і поніс їх з собою. Адам уявив, як вони зливаються зі штормом. Мабуть, вони й далі несуться, навіть якщо ніхто їх не чує: слова, довговічніші за мовців, захоплені в краплях дощу чи причеплені до хмар, мандрують світом. Дивна думка, визнав він. Схожа на одну з тих безглуздих, що навідували його, коли стан погіршувався. Нейродегенерація. Так іноді називали це Бартолом'ю та інші аватари.

— Минув тиждень, — промовив срібношкірий чоловік. — Ти живеш у нас уже тиждень.

— Справді? Уже тиждень? Мені здавалося, що менше.

— Ти майже весь час спав. Ми доглядали за тобою, лікували, щоб тобі знову стало краще. — Він вимовив це м'яко, але наступні слова прозвучали з докором: — Інакше ти б не стояв тут, ризикуючи життям заради того, що не має сенсу.

Бартолом'ю не рухався, руки його були опущені, а долоні розслаблені, але раптом між Адамом і бурею постав щит — тонка завіса енергії, що відсікала від нього вітер, дощ і холод. Пориви вітру стихли настільки, що Адам знову почув дзижчання сервомоторів. Він підняв руку й витер вологу з чола, а тоді торкнувся губами пальців, щоб знову відчути солоний смак моря.

— Я все дитинство був біля моря, — промовив він. — Зростаю поряд із вітром і хвилями. Це не минуло дарма — це частина мого життя.

Він трохи помовчав і додав з викликом:

— Роки не були до мене ласкаві, але вони не забрали від мене всіх спогадів.

— Пробач, — відповів Бартолом'ю м'якше. — Я розумію тебе. Можливо, і тобі вдасться зрозуміти мене. Ти дуже важливий для

нас. Ми не впораємося без тебе. Таких, як ти, небагато.

У небі спалахнула блискавка — ближче, ніж раніше. Майже одразу над морем і землею прокотився грім.

— Ходімо звідси. Ми не можемо допустити, щоб у тебе влучила блискавка. Щит може цього не витримати.

Адам відвернувся від моря, або, можливо, то мобілізатор вирішив, що час повертатися до капсули. Він ще раз кинув допитливий погляд на дерева, що тремтіли від вітру, але там панувала лише темрява.

— Ти щось шукаєш? — запитав Бартолом'ю, глянувши туди ж, куди й Адам.

— Ні.

Мабуть, постать у кремовому одязі йому лише привиділася. Він відкрив люк капсули. Мобілізатор розширив енергетичний щит і на тендітний літальний апарат, що доправив його до океану. Сівши всередину, Адам раптово відчув утому, ніби після виснажливого маршу.

Бартолом'ю вже був у транспорті Кластера, що летів над мокрою від дощу землею на рубіново-червоній гравітаційній подушці.

— Я встановив зв'язок і керую обома нашими машинами, Адаме. Я не хочу знову тебе втратити.

Він усміхнувся. І це виглядало дивно — усмішка, здавалось, не пасувала ні сріблястому обличчю, ні холодним сірим очам.

— Незабаром ми знову відправимо тебе туди, — додав він і вказав на небо. — До зірок.

Коли капсула несла його крізь ніч, Адам думав про те, що Бартолом'ю залишив його початкове запитання без відповіді: нащо він мене шукав, якщо вони завжди точно знають, де я? Машини завжди знали, де він і решта сто тридцять думкоговорів, адже в них були пристрої, які відправляли сигнали і за допомогою яких вони

повсякчас говорили з людьми.

Евеліна, якій двадцять два дні тому виповнилося чотириста дев'ятнадцять років, стояла під нічним дощем і почувалася дурною, як дитина. Скрамблер захищав її від систем відстеження машин, але не міг урятувати від звичайного погляду. Вона причаїлася за деревом у самісінькому серці маленького лісу в тіні шумливих верхівок дерев, які ламав сильний вітер, і так міцно стискала в правій долоні скрамблер, наче той міг зробити її невидимою.

Вона надто покладалася на цей маленький пристрій, на один із багатьох трюків, що їх мала група, аби раз по раз обдурювати Кластер машин. Другий скрамблер був на борту капсули, яка чекала на неї в улоговині приблизно за кілометр. За інших обставин Евеліна б вирішила, що цього застережного заходу вистачає і вже можна встановлювати контакт зі старим думкоговором. Кому б спало на думку, що тут з'явиться аватар зі своїми загостреними машинними чуттями й невтомною пильністю Кластера?

Старенький чоловік у мобілізаторі, німечний дідусь, який насправді значно молодший за неї... Коли вона була необережною, він навіть побачив її. Хай лише на мить. Та очі аватара, його візуальні сенсори, не могли її розгледіти, а скрамблер захищав її і від його сигналів.

Блискавки спалахували й освітлювали ніч навіть під густими кронами дерев, розриваючи темряву на частку секунди. Евеліна чекала, спершись спиною на стовбур, підтягнувши ноги й обхопивши їх руками. Було холодно, та деякий час вона могла б витримати цю холоднечу й зовсім голою, навіть без кремового вбрання, яке тепер огортало її і зігрівало. Якщо вона не перебуватиме надто довго за низьких температур, приводу хвилюватися не буде. Лікування, яке подарувало їй безсмертя триста вісімдесят дев'ять років тому, на її тридцятиріччя, захищало тіло не лише від старіння, а й від хвороб.

Минуло пів години, але жоден аватар не з'явився із запитанням, що вона тут робить. Коли Евеліна повернулася до узлісся, капсула думкоговора і багатофункціональний транспорт аватара вже зникли. Їй полегшало від того, що машини її не виявили, але водночас вона відчула й розчарування. Це була така чудова нагода поговорити з думкоговором і почати здобувати його довіру.

Вона розвернулася й пішла крізь дощ повз скрипучі дерева, що розхитувалися, доки не дісталася западини, де стояла її власна капсула в темному режимі — лише тінь у пільмі. Люк відчинився, щойно Евеліна стала перед ним, і за двадцять секунд вона вже сиділа в пілотському кріслі.

Ведучи капсулу крізь бурю, Евеліна втішала себе тим, що це лише перша спроба. Тепер вона знала сигнатуру локалізатора думкоговора. Тож відшукати його знову й дочекатися слушної нагоди буде не надто важко.

Адам прокинувся у розпал приготувань і запитав:

— Куди ви відправите мене цього разу? Може, на планету з теплими океанами?

Механічні руки мили його з ніжною ретельністю, втираючи мазь у рани, що виразно свідчили про надто довге користування мобілізатором. Він трохи глибше занурився в опалово-блакитну емульсію, заплющив очі й уявив, ніби його омивають теплі хвилі.

— Боюся, моя відповідь тобі не сподобається, — озвався спокійний голос Бартолом'ю з-за ванни. Клацання й гудіння свідчили, що сервомеханізми програмують конектор. Гравітаційне поле було важливим, пригадував смутно Адам. Це все було зав'язано на поляризаційних константах земної гравітаційної сигнатури — хай би що це означало. І цілє треба було навести з абсолютною точністю. Навіть найменші відхилення могли завадити перенесеній свідомості досягти пункту призначення. Що ж відбувається з таким втраченим «я»? — подумав Адам, коли руки

сервомехів обережно, аби не зламати кісток, підняли його з ванни й понесли до конектора в центрі зали. Чи не летітиме воно тоді вічно крізь космос, повз сонця й планети, так і не знайшовши світу, де змогло б оселитися в якомусь тілі, роздивитися довкола й відчути запах чужого повітря?

— Твоєю ціллю є Лебідь 29, зоря головного скупчення класу М, — сказав Бартолом'ю. — Знаєш, що це означає? Ти пам'ятаєш?

Адам згадав достатньо:

— Червоний карлик.

Він не був певен, чи подобалися йому такі світила. Їхні планети мусили обертатися дуже близько, аби отримати достатньо тепла. На таких світах важко було уявити теплі моря — радше холодні тундри.

— Але назви «Лебідь 29» я не знаю.

— Наші космічні станції досягли тієї зоряної системи два роки тому... Вона розташована за дев'ятсот дев'яносто вісім світлових років від нас, — промовив Бартолом'ю.

— Це дуже далеко, — сказав Адам. Сервомеханізми поклали його на теплу платформу-ложемент і під'єднали тіло до систем життєзабезпечення.

— Так, — підтвердив Бартолом'ю. — Лебідь 29 знаходиться неподалік від Межі пізнання.

— Межі... — словосполучення виявилось важким.

Ще мить тому Адам міг би вимовити його й навіть збагнути значення, але в його думках раптом заплутався сірий крижаний туман. Це було не вперше, проте приємного все одно мало. Бартолом'ю колись називав це звільненням духу від усього баласту. Мовляв, воно полегшувало перенесення свідомості.

— Межа пізнання, — лагідно повторив Бартолом'ю. — Це рубіж простору, який наші космічні станції встигли дослідити. Вона віддалена від нас на тисячу світлових років.

— Отже, я опинюся на самому краю, — прошепотів Адам. —
Далеко, далеко від усього.

— Ми завжди поруч. Тобі нема чого боятися.

— О, я й не боюся. Я... схвилюваний. Я радію, — відповів він.

Він чув власне серцебиття, дедалі швидше й гучніше — немов барабанний бій на початку нової подорожі. Так, він справді радів. У тій безмежній глибині думки ставали виразними, бо зв'язок із машинами піднімав кожну ідею вгору, немов на крилах.

— Хочеш побачити свою ціль, Адаме? — запитав Бартолом'ю.

— Так, — прошепотів він і розплющив очі, що щойно злиплися: повіки завжди були важкі перед конекцією. — Так, покажи мені її.

Сіра стеля конекторної кімнати над ним розчинилася, перетворившись на бездонне зоряне небо. Раптом з'явилося червоне сонце — вогняна куля, якій було багато мільярдів років. Маленька й стара, але ще зовсім не при кінці свого життя. Яким би крихітним це світило не було в порівнянні з іншими, воно горітиме значно довше й світитиме навіть тоді, коли більші зорі вибухнуть чи зруйнуються. «Так дивно, — думав Адам, — що менша кількість пального може горіти довше, ніж величезні запаси такого пального». Він вирішив, що обов'язково попросить Бартолом'ю пояснити це, щойно туман у голові розвіється.

Навколо зірки оберталися кілька планет. Одна була велетенською і смугастою, оточеною кільцями з крижаних уламків і численними супутниками.

— Це C29-V, — пояснив Бартолом'ю. — Газовий гігант типу Юпітера. Ти ж пам'ятаєш Юпітер, правда?

— Так. Колись у нього було велике червоне око, але тепер воно закрите. То був шторм, більший за Землю, — відповів Бартолом'ю, у той час як сервомехи спрямовували конектор на ціль за дев'ятсот дев'яносто вісім світлових років і налаштовували канал квантової заплутаності. — Він зник кілька тисяч років тому.

— Юпітер... — прошепотів Адам. — Планета, що осліпла. Без ока вона вже нічого не бачить.

Туман у його свідомості густішав.

— Два супутники C29-V мають океани під льодом з примітивними формами життя, — продовжив Бартолом'ю. У його спокійному голосі було щось гіпнотичне. — На одному з них є обеліск. Імовірно, це сигнальний маяк.

Вони наблизилися до одного з супутників. Його океан ховався під товстим панциром криги. З льоду підіймалася колона — біла, мов сніг, загострена до вершини, мов шип, що пробив крижану броню. Це обеліск. На одному боці вузькі борозни утворювали знаки й символи, які Адам дивним чином упізнав.

— Він активний? — приголомшено запитав він.

— Ні. Неактивний, як і всі інші. V та його супутники досліджуватиме одна із другорядних космічних станцій. Хтось із вас двох зможе наглядати за ним і за порядком, якщо буде потреба.

— Хтось із нас двох?

— Тебе супроводжуватиме Ребекка.

— О, Ребекка... — прошепотів Адам. І бачив уже не газового гіганта з його крижаним супутником, а лише жінку, з якою прожив кілька років, коли вони були ще молодими. Вона була вродливою, з волоссям червоним, мов захід сонця, й очима зеленими, як смарагди. Він пам'ятав її страх перед старістю й смертю. Скільки часу минуло відтоді? Пів століття? Для безсмертних — мить, але для таких, як вона і він, — більша половина життя.

— Ти радий, що знову її побачиш? — запитав Бартолом'ю, входячи в його поле зору. Ніс цього срібного усміхненого чоловіка здавався ще більшим, а очі — ще безбарвнішими.

— Так, радий. Але... чому ви відправляєте мені допомогу? Хіба я сам не впораюсь?

— У тебе буде занадто багато роботи, Адаме. Тобі знадобиться допомога, — Бартолом'ю на мить замовк. — Ця місія важливіша за всі попередні.

— Важливіша... — повторив Адам і згадав Ребекку. Його дивувала чіткість спогаду про те, наскільки м'якими були її губи.

— Так, Адаме. На другій планеті наші розвідники знайшли не лише артефакти, а й дещо інше.

Газовий гігант з сяючим кільцем супутників зник. Лебідь 29 розрісся і зайняв уже половину простору над місцем № 24, де щойно була стеля конекторної кімнати. Перед кипучим червоним сяйвом старого сонця обертався жовто-бурий світ — планета завбільшки із Землю, але без океанів. Було видно лише кілька напіввисохлих внутрішніх морів, які жилилися стародавніми підземними водами. Біля одного з них — розгалужена система каналів і руїни міста.

— Руїни... — пробурмотів Адам. — Знов руїни...

На зображенні наблизився пагорб за містом, наполовину засипаний піском. На його поверхні можна було розгледіти охайні конструкції, які невтомні сервомеханізми вже встигли розкопати.

— О, та це ж не пагорб, — прошепотів Адам.

— Ми вважаємо, що це космічний корабель, — пояснив Бартолом'ю. — Такий же старий, як і руїни міста.

— Корабель муріїв?

Срібний чоловік кивнув.

— Так. Тепер розумієш, чому ця місія настільки важлива?

Адам замовк, силкуючись осмислити почуте.

— Можливо, на борту залишилися записи, — додав Бартолом'ю, — дані, які можна буде відновити й розшифрувати. Відомості, що допоможуть нам знайти ключ до Каскаду муріїв.

Каскад муріїв — стародавня міжзоряна транспортна система, яка дозволяла їм мандрувати всією галактикою: актуатори, що відкривали стрибки від зорі до зорі. Саме цього шукали земні

машини, ще відколи дев'ятсот років тому космічні станції натрапили на перші артефакти.

— Нам потрібен твій досвід і вміння бачити особливе, — сказав Бартолом'ю. — Ми розраховуємо на твою здатність бачити особливе.

«Ребекка, — подумав Адам. — Я знову побачу Ребекку. І знову стоятиму під чужим небом у найвіддаленішій від Землі точці».

Червоний карлик з планетами зник. Адам знову бачив сіру стелю.

— Лише ми, люди, здатні на це, правда ж? — запитав Адам, коли вигнуті стінки праворуч і ліворуч піднялися, а циліндр конектора почав змикатися навколо нього.

— Так, лише ви, — підтвердив Бартолом'ю рівним голосом.

— Ви, безсмертні, живете довго, можливо, навіть вічно... але зірки для вас недосяжні, — прошепотів Адам. Він заплющив очі. — Ви не можете переміщатися за допомогою конектора.

— Ні, не можемо.

— Ваші душі розсипляться, якщо ви спробуєте це зробити, чи не так? — Адам чув свій голос крізь гудіння конектора.

— Можна сказати й так. Наша свідомість не витримає переносу.

Адам відчув, як його вуста вигинаються в усмішку.

— Тільки ми можемо відвідувати далекі світи, бо смертні й старі.

— Так.

Гудіння стало схожим на пісню; конектор співав йому коліскову переходу.

— А нас так мало. Лише сто тридцять один. Скажи, Барте, я важливий?

— Ти надзвичайно важливий, Адаме. Ми потребуємо тебе.

Усмішка знову торкнулася його вуст. Приємно бути важливим.

Адам заснув.

Дві години по тому він прокинувся на іншій планеті, майже за тисячу світлових років від рідної Землі.

• • •

Далі — у повній книжці «Корабель».
nashaknyga.com.ua